

Tanzania, og i kapitel 7 behandles fire andre landes problemer og muligheder mere udførligt. I de mellemliggende fem kapitler indføres der i problemstillingen: energi, udvikling og sikkerhed, ligesom u-landenes energiforhold behandles og relateres til forskellige udviklingsstrategier og disses energibehov. Endvidere behandles mulighederne for en bedre udnyttelse af energien samt den vedvarende energis ret store muligheder i mange u-lande. I det afsluttende kapitel 8 belyses gennem dokumenter og kommentarer forskellige former for internationalt samarbejde, der har betydning for u-landenes stilling på energiområdet. Bogen kan anbefales som en klar indføring i u-landenes energisituation.

Niels Chr. Sidenius

Kai Kristensen, Henning Madsen og Peter S. Mortensen, *Analyse af Kvalitative Data: Grundbog for samfundsvidenskaberne*. Herning: Systime, 1982. 112 s., 74,50 kr.

Denne bog følger sig ind i rækken af det hurtigt voksende antal bind om statistisk analyse af kvalitative data. Bogen er tænkt som lærebog. Den gennemgår en række både gammelkendte og nyere teknikker, startende med χ^2 -baserede tests og sluttende med log-lineære modeller. Bogen er klart mere orienteret mod test end mod kausal- eller datastrukturanalyse, til trods for at bogens forfattere (pp. 18-19) erkender, at samfundsvidenskabelige data i praksis sjældent opfylder forudsætningerne for anvendelsen af statistiske tests. Undertegnede anmelder mener, at denne (og mange andre lærebøger i samfundsvidenskabelig metode) lægger for meget vægt på testaspektet. De væsentlige metodiske problemer i empirisk samfundsforskning grunder sig næsten aldrig i simpel statistisk usikkerhed. Denne prioritering er formentlig også baggrunden for den store vægt, der lægges på nyere metoder som log-lineære modeller. Disse modeller er kun i henseende til test almindelig tabelanalyse overlegen. Alle estimationer af effekter (af den ene variabel på den anden) inklusive interaktionseffekter kan lettere og mere gennemskueligt baseres på almindelig tabelanalyse, som Ottar Hellevik klart har demonstreret det i *Kausalanalyse av krystabeller*. Oslo: Universitetsforlaget, 1980.

Bedømt på pædagogiske præmisser er bogen ikke særlig vellykket. Den benytter sig af et unødvendigt, uigennemskueligt matematisk abra-cadabra, som er helt ubegrundet, da bogen kun præsenterer teknikkerne. Der er ikke tale om nogen deduktiv udledning af modellerne. Disse unoder genfindes delvis i sproget. Et af de værste eksempler er følgende udtryk: »det præ-datalogiske år 1925«. Man kan let finde bedre og mere pædagogiske lærebøger i emnet. Helleviks ovenfor nævnte bog er et eksempel, H.T. Reynolds, *Analysis of Nominal Data*, Sage University Paper Series on Quantitative Applications in the Social Sciences. Beverly Hills and London: Sage, 1977, er et andet.

Ole P. Kristensen